

**Uchwała Nr/...../.....
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia**

w sprawie zmiany Uchwały Rady Powiatu nr XXIII/164/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 3 pkt ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) **Rada Powiatu w Gryfinie uchwala, co następuje:**

§ 1. W „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025”, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Powiatu w Gryfinie nr XXIII/164/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025 wprowadza się następujące zmiany:

1) dotychczasowa nazwa „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025” otrzymuje nowe brzmienie: „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025”,

2) użyta w załączniku do uchwały w różnej liczbie i różnym przypadku nazwa „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku nazwą „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej”,

3) użyte w załączniku do uchwały w różnej liczbie i różnym przypadku wyrazy: „przemoc w rodzinie”, „osoba dotknięta przemocą w rodzinie”, „ofiara przemocy w rodzinie” „osoba stosująca przemoc w rodzinie” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „przemoc domowa”, „osoba doznająca przemocy domowej”; „osoba stosująca przemoc domową”,

4) po rozdziale „Podstawy prawne” dodaje się rozdział „Zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy domowej w 2023 r.”,

5) do załącznika do uchwały dodaje się: załącznik nr 1 „Ramowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową”, załącznik nr 2 „Ramowy Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową”,

6) uzupełnienie i zmianę spisu treści w załączniku w związku z dokonanymi zmianami, o których mowa w pkt 4 i 5.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Roman Michalski**

Załącznik
Do Uchwały Nr/...../.....
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia.....

***POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE
GRYFIŃSKIM W LATACH
2021- 2025***

Gryfino, 2024 r.

Spis treści

Spis treści

Wstęp	3
Definicje przemocy oraz charakterystyka zjawiska	4
Podstawy prawne	6
Zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy domowej w 2023 r.....	7
Zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej powiatu gryfińskiego zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).....	8
Diagnoza problemu przemocy domowej w powiecie gryfińskim.....	9
Założenia Programu.....	22
Adresaci Programu	22
Realizatorzy Programu	23
Zasoby Powiatu Gryfińskiego	23
Cele programu.....	24
Cel I Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej.....	24
Cel II Zapobieganie występowaniu przemocy poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanego z występowaniem przemocy.....	26
Cel III Wychodzenie z sytuacji przemocy- zapobieganie stosowaniu przemocy domowej.....	27
Cel IV Wsparcie osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności ich działań.	28
Cel V Ewidencjonowanie instytucji i podmiotów świadczących pomoc dla osób doznających przemocy domowej oraz realizujących oferty dla osób stosujących przemoc domową.	29
Zagrożenia w realizacji działań w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025	29
Czas realizacji działań zawartych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025	30
Źródła finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025	30
Spis tabel i wykresów	31
Bibliografia.....	33
Załącznik nr 1. Ramowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim	34
Załącznik nr 2. Ramowy Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim	41

Wstęp

Niniejszy Program jest kontynuacją poprzedniego, Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w latach 2016- 2020.

Zawiera aktualne dane dotyczące skali przemocy w powiecie gryfińskim w 2018, 2019 oraz 2020 roku, zaktualizowane podstawy prawne i nazwy instytucji zaangażowanych w realizację programu. Uzupełniono też cele wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Cytując preambułę Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowywanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Przemoc w rodzinie, inaczej zwana przemocą domową jest istotnym problemem społecznym, którego rozwiązywanie należy do głównych wyzwań polityki społecznej samorządu lokalnego oraz państwa. Zadaniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w latach 2021- 2025 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie gryfińskim. Na uwagę zasługuje aspekt profilaktyczny oraz promowanie prawidłowych metod wychowawczych w rodzinie.

Definicje przemocy oraz charakterystyka zjawiska

Zjawisko przemocy jest jednym z podstawowych niebezpieczeństw dla rodzin, rozumianych jako instytucja, jak i dla ich poszczególnych członków. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która charakteryzuje się użyciem przeważającej siły, co przeszkadza w samoobronie osobie pokrzywdzonej z uwagi na nieproporcjonalność sił – jedna bowiem strona ma przewagę nad drugą. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218) **przemoc domowa** definiowana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Poprzez **członka rodziny** rozumie się osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 i 2128), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Przemoc domowa to nie tylko przemoc fizyczna, lecz także psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

1. Przemoc fizyczna- jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała. W wyniku uszkodzeń na ciele osoby doznającej przemocy mogą pojawić się siniaki, poparzenia, rany cięte itp. Osoba dotknięta przemocą ma prawo z korzystania z badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.

2. Przemoc psychiczna- inaczej emocjonalna, związana jest z naruszeniem godności osobistej. Oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, wciąganie w konflikty, manipulowanie dla własnych celów, brak właściwego wsparcia np. wyśmiewanie pochodzenia, poglądów. Również jest to stała krytyka, izolacja od rodziny i przyjaciół itp. Przemoc psychiczną jest ciężko udowodnić ze względu na brak widocznych dowodów w postaci obrażeń na ciele. Często dowodami są nagrania wideo, czy też audio.

3. Przemoc seksualna- jest to kontakt seksualny podejmowany bez zgody ofiary. Do przemocy seksualnej zaliczyć można gwałt, kazirodztwo, pedofilię. Przemoc seksualna wobec dzieci to wciąganie niedojrzałych rozwojowo i niezdolnych do wyrażania pełnej zgody dzieci albo osób w wieku dorastania w seksualną aktywność naruszającą zasady życia rodzinnego oraz społeczne tabu. Przykładami przemocy seksualnej jest: wymuszanie nieakceptowanych

pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie pożycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, wymuszanie pożycia z osobami trzecimi.

4. Przemoc ekonomiczna- przedstawiana jest jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb kontroli i władzy przez sprawcę. Partnerka, bądź partner czują się uzależnieni od dochodów i majątku sprawcy albo stają się odpowiedzialni za utrzymanie rodziny. Wartości materialne, bądź środki pieniężne stają się instrumentem do budowania ukrytej lub jawnej dominującej pozycji w rodzinie.

5. Zaniedbanie- jest formą przemocy ekonomicznej. Oznacza naruszenie obowiązku do opieki ze strony bliskich osób. To takich sytuacji zaliczamy m.in. pozbawianie ubrania, pożywienia, schronienia, uniemożliwienie osobie zaspokojenie podstawowych potrzeb fizjologicznych. Trzeba podkreślić, że opisane formy przemocy są ze sobą powiązane i wpływają na wszystkich członków rodziny. Nieczęsto występuje sytuacja występowania jednej formy przemocy.

Zjawisko przemocy pojawia się nie tylko w rodzinach z tzw. marginesu społecznego, lecz również w tych dobrze sytuowanych. Przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych. Przemoc w rodzinie dotyczy nie tylko kobiet i dzieci, lecz także mężczyzn, osób starszych, chorych czy niepełnosprawnych. Nie jest to zachowanie incydentalne i zwykle powtarza się według określonego schematu. Cykl przemocy opisała Leonora E. Walkner i przedstawiła pewne cykliczne pojawiające się zdarzenia:

1. Faza narastania napięcia – pojawia się wzrost napięcia oraz coraz więcej sytuacji konfliktowych. Ofiara próbuje opanować sytuację, przeprasza. Osoba doznająca przemocy tłumaczy sprawcę i stara się wyprzedzić jego rozmyślenia.

2. Faza ostrej przemocy - następuje wybuch agresji. Osoba stosująca przemoc zachowuje się w sposób gwałtowny i nieprzewidywalny. Osoba doznająca przemocy odczuwa przerażenie i wstyd, jak również bezradność i złość. Najczęściej w tej fazie lub zaraz po niej ofiary poszukują pomocy poprzez ucieczkę do schronisk lub wzywając policję.

3. Faza miodowego miesiąca - sprawca przeprasza i obiecuje poprawę. W tej fazie ofiary mają pozorne poczucie odzyskiwania kontroli nad sytuacją i wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy. To „wycofanie” specjaliści tłumaczą jako syndrom stresu pourazowego lub syndrom wyuczonej bezradności.

Za przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy domowej można przedstawić normy kulturowe i społeczne. Przez wieki było społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych. W niektórych środowiskach nadal takie zachowanie znajduje społeczną akceptację. Znaczny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny z której się pochodzi. Dzieci uczą się rozwiązywać sytuacje

konfliktowe poprzez przemoc. Nie muszą być ofiarami przemocy, mogą być świadkami. Na zachowania przemocowe wpływa również uzależnienie/nadużywanie alkoholu.

Zdiagnozowanie zjawiska przemocy jest często utrudnione ze względu na brak sąsiedzkiej więzi. Tam gdzie jest dużo napływowych mieszkańców jest niski poziom kontroli społecznej. Lecz tam gdzie mamy do czynienia ze społecznościami „zasiedzonymi”, silne więzi sąsiedzkie oraz rodzinne mogą wpływać na stygmatyzację osób doznających przemocy.

Podstawy prawne

Działania ujęte w niniejszym Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będą realizowane na podstawie następujących aktów normatywnych:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.),

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.),

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444),

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),

Uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M. P. z 2014 r. poz. 445).

Zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy domowej w 2023 r.

Zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy domowej zostały uregulowane w ustawie z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Wprowadzono zmiany definicyjne oraz nowe brzmienie przedmiotu ustawy- przeciwdziałanie przemocy domowej.

Definicje przemocy domowej poszerzono o istotne naruszenia prywatności osoby podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej tzw. **cyberprzemoc** oraz **przemoc ekonomiczną**. Ustawodawca również poszerzył krąg osób doznających przemocy domowej.

Poprzez **przemoc domową** należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

O osobie doznającej przemocy domowej - należy przez to rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego - wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

-osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

-małoletniego

wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, które wskazano powyżej (art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r, o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).

Z perspektywy powiatu istotne jest to, że poszerzono zadania z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat. Do nowych zadań powiatu tzw. zleconych należy opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Również w świetle nowych przepisów do zadań zleconych należy wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych oraz o ich ukończeniu.

Również od 2024 r. obowiązuje Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, dawniej Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej powiatu gryfińskiego zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) środki na realizację i obsługę zadań z zakresu administracji rządowej zapewnia budżet państwa .

Diagnoza problemu przemocy domowej w powiecie gryfińskim

Powiat gryfiński pod względem wielkości jest drugi w województwie zachodniopomorskim. Powiat tworzy 9 gmin. Gminy Banie, Stare Czarnowo i Widuchowa są gminami wiejskimi. Status miejsko-wiejski posiadają: Gryfino, Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Trzcianko-Zdrój oraz Moryń. Diagnoza przemocy w powiecie gryfińskim została oparta na danych statystycznych z Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie, zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie gryfińskim oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gryfinie. Informacje pochodzą z lat 2018, 2019, 2020 i zostały przedstawione w formie tabel oraz wykresów.

Poniższe tabele ukazują przemoc w powiecie gryfińskim w 2018 r. oraz liczbę postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2018 r.

Tabela 1. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2018 r.

Działania	Ogółem	2018 r.		
		Kobiety	Mężczyźni	Małoletni do ukończenia 13 lat
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	270	229	21	20

Liczba sprawców przemocy domowej	240	15	225	0
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	58	1	57	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	150	3	147	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

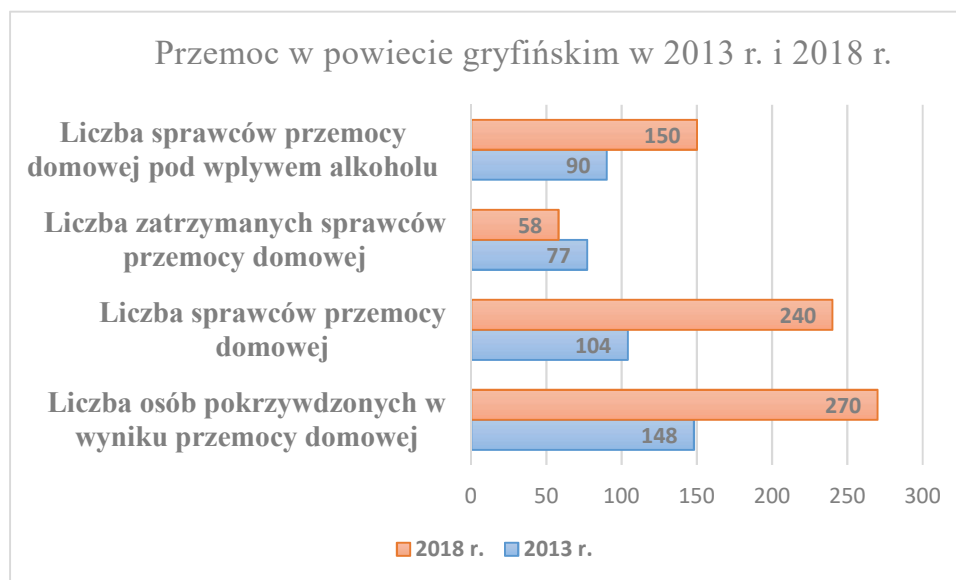
Tabela 2. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2018 r.

Postępowania wszczęte	131
Potwierdzone przypadki przemocy	86

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

Dla porównania na wykresie zostały przedstawione dane z 2013 r. oraz z 2018 r.

Wykres 1. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2013 r. i 2018 r.

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

Skala zjawiska przemocy w 2019 r. również została przedstawiona w tabelach, które ukazują przemoc w powiecie gryfińskim w 2019 r. oraz liczbę postanowień przygotowawczych

dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2019 r.

Tabela 3 . Przemoc w powiecie gryfińskim w 2019 r.

Działania	Ogółem	2019 r.		
		Kobiety	Mężczyźni	Małoletni do ukończenia 13 lat
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	240	206	25	9
Liczba sprawców przemocy domowej	229	12	216	1
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	24	0	24	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	164	5	159	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

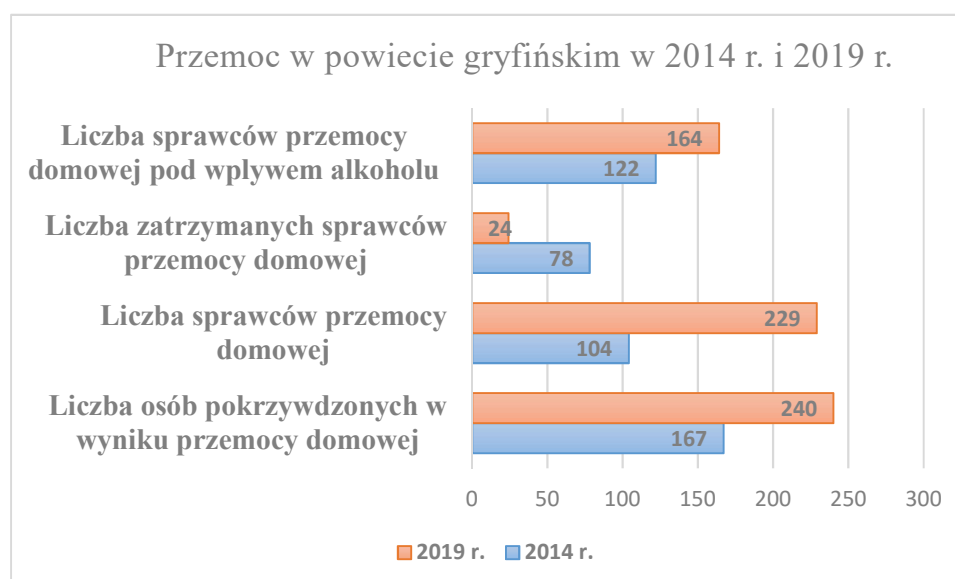
Tabela 4. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2019 r.

Postępowania wszczęte	146
Potwierdzone przypadki przemocy	77

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

Dla porównania na wykresie zostały przedstawione dane z 2014 r. oraz z 2019 r.

Wykres 2. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2014 r. i 2019 r.

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

Zwiększyła się liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2019 r. w porównaniu z latami poprzednimi. Również było więcej potwierdzonych przypadków przemocy. Pomimo wzrastającej skali zjawiska przemocy to liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej w powiecie gryfińskim maleje.

Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” do wypełnienia przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. Z uwagi na stan zdrowia, nieobecność, zagrożenie jej życia i zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej wypełnienie formularza lub po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą. Jeżeli nawiązanie kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez udziału tej osoby.

Poniżej przedstawione są dane z gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej odnośnie wszczętych i zakończonych procedur Niebieskich Kart w 2018 r. oraz 2019 r. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy w szczególności: diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałania temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Tabela 5. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2018 r.

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w:	Ilość wszczętych procedur Niebieskich Kart przez:		
		Komendę Powiatową Policji	Pomoc społeczną	Oświatę
1.	Gryfinie	101	5	3
2.	Baniach	19	1	0
3.	Cedyni	7	0	0
4.	Chojnie	28	2	0
5.	Mieszkowicach	17	0	0
6.	Moryniu	8	7	0
7.	Starym Czarnowie	11	0	0
8.	Trzciesku-Zdroju	10	2	0
9.	Widuchowej	19	0	0

Źródło: zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 6. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2018 r.

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w:	Ilość zakończonych procedur Niebieskich Kart wszczętych przez:		
		Komendę Powiatową Policji	Pomoc społeczną	Oświatę
1.	Gryfinie	78	5	2
2.	Baniach	15	1	0
3.	Cedyni	4	0	0
4.	Chojnie	26	1	0
5.	Mieszkowicach	19	0	0
6.	Moryniu	8	8	1
7.	Starym Czarnowie	13	0	0
8.	Trzciesku-Zdroju	6	1	0
9.	Widuchowej	19	0	0

Źródło: zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 7. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2019 r.

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w:	Ilość wszczętych procedur Niebieskich Kart przez:		
		Komendę Powiatową Policji	Pomoc społeczną	Oświatę
1.	Gryfinie	91	7	2
2.	Baniach	20	2	0
3.	Cedyni	11	0	0
4.	Chojnie	36	1	0
5.	Mieszkowicach	28	0	0
6.	Moryniu	3	5	0
7.	Starym Czarnowie	12	2	0
8.	Trzciesku-Zdroju	8	0	0
9.	Widuchowej	18	3	1

Źródło: zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 8. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2019 r.

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w:	Ilość zakończonych procedur Niebieskich Kart wszczętych przez:		
		Komendę Powiatową Policji	Pomoc społeczną	Oświatę
1.	Gryfinie	97	5	0
2.	Baniach	25	2	0
3.	Cedyni	3	0	0
4.	Chojnie	35	0	0
5.	Mieszkowicach	27	0	0
6.	Moryniu	7	5	0
7.	Starym Czarnowie	3	0	0
8.	Trzciesku-Zdroju	2	0	0
9.	Widuchowej	13	2	1

Źródło: zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w latach 2021-2025 zawiera dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gryfinie. Ośrodek Interwencji Kryzysowej wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) oraz ustawy

z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) w zakresie:

- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, który otrzymały status uchodźcy,
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

W powiecie gryfińskim Ośrodek Interwencji Kryzysowej działa w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Jest prowadzony w celu wspierania i inicjowania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej oraz zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej. Również do zadań sekcji ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego należy prowadzenie hostelu dla osób dotkniętych przemocą domową. W hostelu przewidziane są 2 miejsca noclegowe.

Poniżej tabela wskazująca na liczbę osób wobec których na przestrzeni lat 2018 – 2019 r. użyto przemocy na podstawie danych Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

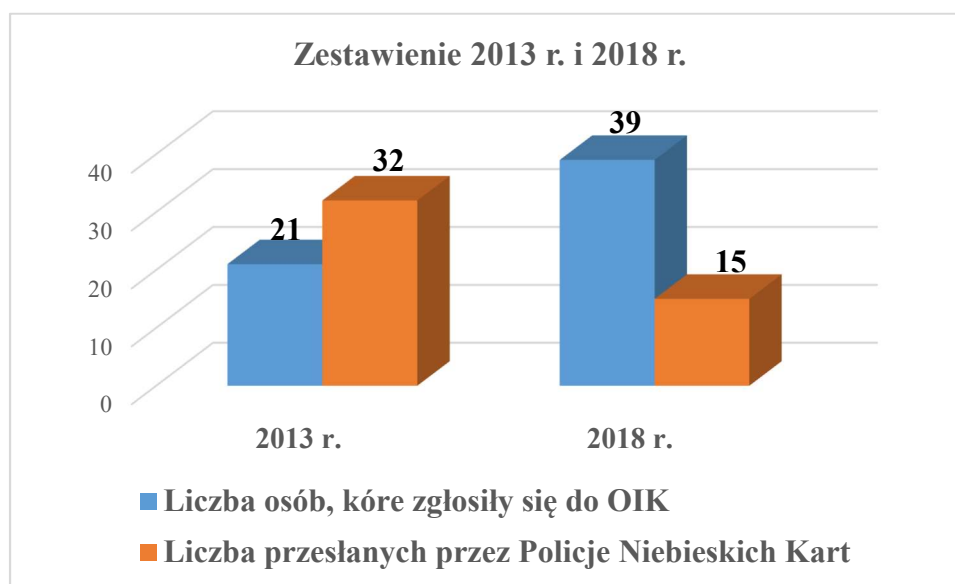
Tabela 9. Zestawienie przedstawiające liczbę osób na przestrzeni lat, tj. 2018 – 2019 r. wobec których użyto przemocy

Rok	Liczba osób które zgłosiły się do OIK	Liczba przesłanych przez Policję Niebieskich Kart
2018	32	15
2019	34	13

Źródło: dane OIK w Gryfinie.

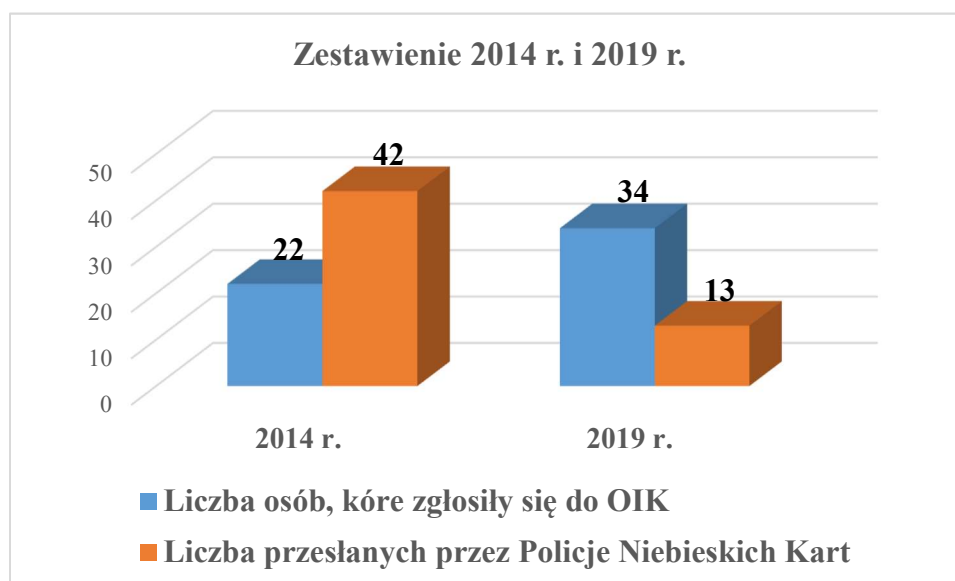
W porównaniu z rokiem 2013, a 2018 oraz 2014, a 2019 liczba osób, które zgłosiły się do OIK oraz liczba przesłanych przez Policję Niebieskich Kart przedstawia się następująco.

Wykres 3. Zestawienie 2013 r. i 2018 r.

Źródło: dane OIK w Gryfinie.

Wykres 4. Zestawienie 2014 r. i 2019 r.

Źródło: dane OIK w Gryfinie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie udziela natychmiastowej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego, poradnictwa prawnego oraz mediacji. Prowadzone są oddziaływania terapeutyczne dla osób dotkniętych przemocą domową oraz oddziaływania korekcyjno- edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową.

Tabela 10. Profesjonalna pomoc psychologa w OIK

Rok	Ilość przyjętych osób	Ilość udzielonych porad
2018	60	72
2019	36	55

Źródło: dane OIK w Gryfinie.

Tabela 11. Profesjonalna pomoc prawnika w OIK

Rok	Ilość przyjętych osób	Ilość udzielonych porad
2018	60	116
2019	108	108

Źródło: dane OIK w Gryfinie.

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej zgodnie z przepisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje się „**Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową**”. W programie biorą udział sprawcy przemocy domowej skierowani przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Policję. Dodatkowo organizowane są indywidualne spotkania dla żon, partnerek, osób które ukończyły „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową”.

Na wykonanie w/w zadania wykorzystano w **2018 r. kwotę 18 612 zł. a w 2019 r. - 16 920 zł.** Były to dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiaty. W/w kwoty zostały w całości wykorzystane.

Tabela 12. „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową” zrealizowany w latach 2018 r. do 2019 r.

L.p.	Termin realizacji „Programu”	Ilość osób które przystąpiły do „Programu”	Ilość osób które ukończyły „Program”
1.	2018	22	12
2.	2019	23	13

Źródło: Dane OIK w Gryfinie

Prowadzony jest również monitoring osób uczestniczących w „Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową”. Jest przeprowadzany poprzez uzyskiwanie informacji pisemnych z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, ośrodków pomocy społecznej. W większości osoby uczestniczące w Programie objęte były kuratelą w związku z naruszeniem współżycia rodzinno-społecznego w szczególności skazanych z art. 207 § 1 KK.

W 2019 r. zrealizowano projekt w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” priorytet Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej pt. „**POWIAT GRYFIŃSKI PRZEMOCY MÓWI NIE**” na kwotę **38 250,00 zł** (11 406,26 zł z wkładu własnego Powiatu Gryfińskiego i 26 324,65 zł z dotacji celowej z budżetu państwa). Projekt był skierowany do mieszkańców powiatu gryfińskiego. Głównym założeniem projektu było zahamowanie przemocy poprzez promowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i metod wychowawczych, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez uczucia przemocy domowej.

Zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 20 stycznia 2019 r. pomiędzy Powiatem Gryfińskim reprezentowanym przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie a Centrum Socjalnym Caritas w Stargardzie zostało zabezpieczone całodobowe schronienie dla matki z dzieckiem w Ośrodku Wsparcia w Poczerninie od dnia 01 lutego 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

Z dniem 20 marca 2020 r. został ogłoszony na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku występowaniem COVID-19. Zostały ograniczone do niezbędnego minimum wizyty asystentów rodziny i pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania podopiecznych. W wielu jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej wprowadzono dodatkowe obostrzenia techniczne oraz organizacyjne, które ograniczyły bezpośredni kontakt osób pokrzywdzonych ze specjalistami. Z uwagi na reżim sanitarny ciężar zgłoszeń będzie spoczywać niewątpliwie na świadkach przemocy oraz na samych pokrzywdzonych. W tym czasie ważną rolę będą pełniły telefony zaufania, strony internetowe instytucji z informacjami adresowanych do osób doznających przemocy oraz świadków. Skutki izolacji społecznej mogą być odczuwane przez najbliższe lata.

Uzupełnieniem diagnozy są dane z 2020 r., które pochodzą z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, zespołów interdyscyplinarnych z powiatu gryfińskiego oraz z Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie. Poniżej informacje z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gryfinie.

Tabela 13. Zestawienie przedstawiające liczbę osób w okresie od stycznia 2020 r. do sierpnia 2020 r. wobec których użyto przemocy

Rok	Liczba osób które zgłosiły się do OIK	Liczba przesłanych przez Policję Niebieskich Kart
styczeń 2020- sierpień 2020	51	3

Źródło: dane OIK w Gryfinie.

Od stycznia 2020 r. do sierpnia 2020 r. psycholog w OIK przyjął **29 osób**. W tym samym okresie na dyżur prawnika zgłosiło się **37 osób**. Zostało udzielonych **63 oddzielnych porad prawnych**. Większość osób korzystających z bezpłatnych porad prawnych zgłasza więcej niż jedno zagadnienie wymagające udzielenia porady. Od 17 marca 2020 r. do 1 czerwca 2020 r. dyżury były zawieszane w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Pomoc psychologiczną można było uzyskać telefonicznie.

W okresie od 01.06.2020 r do 18.08.2020 r. realizowana była I edycja Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. W ciągu roku OIK organizuje II edycje „Programu”.

Tabela 14. „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową” edycja zrealizowana w okresie 01.06.2020 r- 18.08.2020 r.

L.p.	Termin realizacji I edycji „Programu”	Ilość osób które przystąpiły do „Programu”	Ilość osób które ukończyły „Program”
1.	czerwiec-sierpień 2020 r.	12	7

Źródło: dane OIK w Gryfinie

II edycja „Programu” będzie realizowana w terminie od 28.09.2020 r. do 14.12.2020 r.

Zgodnie z zaleceniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie w okresie sierpień-październik 2020 r. zrealizowało „Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową”. Program skierowany jest do osób, które wcześniej ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową. Również do osób, które były objęte oddziaływaniami o podobnym charakterze.

Tabela 15. „Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową” realizowany w okresie sierpień- październik 2020 r.

L.p.	Termin realizacji „Programu”	Ilość osób które przystąpiły do „Programu”	Ilość osób które ukończyły „Program”
1.	sierpień- październik 2020 r.	6	6

Źródło: dane OIK w Gryfinie

Poniżej przedstawione są dane z zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 16. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w:	Ilość wszczętych procedur Niebieskich Kart przez:		
		Komendę Powiatową Policji	Pomoc społeczną	Oświatę
1.	Gryfinie	52	2	0
2.	Baniach	8	1	0
3.	Cedyni	3	0	0
4.	Chojnie	25	2	0
5.	Mieszkowicach	14	0	0
6.	Moryniu	4	7	0
7.	Starym Czarnowie	6	0	0
8.	Trzcińsku-Zdroju	9	0	0
9.	Widuchowej	2	3	1

Źródło: zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 17. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Lp.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w:	Ilość zakończonych procedur Niebieskich Kart wszczętych przez:		
		Komendę Powiatową Policji	Pomoc społeczną	Oświatę
1.	Gryfinie	33	1	0
2.	Baniach	0	7	0
3.	Cedyni	0	0	0
4.	Chojnie	24	3	0
5.	Mieszkowicach	16	0	0
6.	Moryniu	4	3	0
7.	Starym Czarnowie	8	2	0
8.	Trzcińsku-Zdroju	7	0	0
9.	Widuchowej	1	1	0

Źródło: zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Również uzupełnieniem diagnozy są dane z Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie za okres styczeń-wrzesień 2020 r.

Tabela 18 . Przemoc w powiecie gryfińskim w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Działania	Ogółem	Styczeń-wrzesień 2020 r.		
		Kobiety	Mężczyźni	Małoletni do ukończenia 13 lat
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	153	133	14	6
Liczba sprawców przemocy domowej	156	8	137	11
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	37	1	36	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	76	1	74	1

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

Tabela 19. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Postępowania wszczęte	80
Potwierdzone przypadki przemocy	41

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

W 2020 r. realizowany jest projekt „**Może MY możemy**”, który jest współfinansowany przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Ośłonowego pt. „**WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**”- Edycja 2020. Planowany czas realizacji projektu to 01.06.2020 r.- 23.12.2020 r. Grupa docelowa składa się z **22** dzieci z pieczy zastępczej. Są to uczniowie ostatnich klas szkoły podstawowej oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych, przebywający w pieczy zastępczej, którzy doznali przemocy w rodzinie biologicznej. Młodzież zostanie objęta wsparciem pracowników socjalnych, opiekunów wolontariatu oraz specjalistów (w zależności od potrzeb). Projekt ma charakter innowacyjny. Innowacją jest wolontariat, który będzie służył jako narzędzie terapeutyczne.

Założenia Programu

- Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej,
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową,
- rozwój oferty pomocowej dla osób uwikłanych w przemoc,
- współpraca, integracja różnych instytucji,
- profilaktyka i edukacja społeczna.

Adresaci Programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w latach 2021- 2025 w powiecie gryfińskim skierowany jest do:

- ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- osób doznających przemocy domowej;
- osób stosujących przemoc domową;

- świadków przemocy domowej;
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w latach 2021- 2025 w powiecie gryfińskim będą:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej powiatu gryfińskiego,
- jednostki samorządu terytorialnego powiatu gryfińskiego,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryfinie oraz w Chojnie,
- jednostki wymiaru sprawiedliwości powiatu gryfińskiego,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie,
- Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie oraz jej jednostki podległe,
- instytucje służby zdrowia,
- instytucje oświatowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- podmioty oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- media lokalne.

Zasoby Powiatu Gryfińskiego

- Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie,
- Prokuratura Rejonowa w Gryfinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie,
- gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu gryfińskiego,
- gminne i miejskie komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Gryfinie oraz w Chojnie,
- świetlice środowiskowe – prowadzone przez gminy,
- zakłady opieki zdrowotnej,

- związki wyznaniowe i kościoły,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie,
- hostel,
- Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem.
- „Błękitny Pokój” przesłuchań,
- Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie.

Cele programu

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie gryfińskim.

Cele szczegółowe:

Cel I Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Zadanie 1:

Udzielenie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie w dotychczasowym miejscu pobytu.

L.p.	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Poradnictwo: - prawne, - psychologiczne, - pedagogiczne, - z zakresu pomocy społecznej.			
2.	Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej i innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Osoby dotknięte przemocą oraz świadkowie przemocy.	PCPR w Gryfinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, ośrodki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie,	Liczba udzielonych porad, liczba udzielonych informacji o procedurze

			jednostki wymiaru sprawiedliwości powiatu gryfińskiego.	„Niebieska Karta”.
3.	Informowanie o procedurze „Niebieska Karta”.			
4.	Informowanie o Poradni Telefonicznej „Niebieskiej Linii”			
5.	Opracowanie i druk materiałów informacyjnych.			
6.	Wystąpienie do sądu o wgląd w sytuację rodziny.			

Zadanie 2:

Udzielenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania.

L.p.	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Udzielenie informacji o bezpiecznym schronieniu.	Osoby dotknięte przemocą oraz świadkowie przemocy.	PCPR w Gryfinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, ośrodki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie, jednostki wymiaru	Liczba udzielonych porad, liczba osób objętych wsparciem i pomocą.
2.	Zapewnienie bezpiecznego schronienia.			
3.	Wystąpienie do sądu o wgląd w sytuację rodziny.			

4.	Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej i innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.		sprawiedliwości powiatu gryfińskiego.	
----	---	--	---------------------------------------	--

Cel II Zapobieganie występowaniu przemocy poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanego z występowaniem przemocy.

Zadanie 1: Profilaktyka i edukacja społeczna – w szczególności edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją.

L.p.	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania sytuacji konfliktowych.	Ogół społeczeństwa lokalnego, dzieci i młodzież szkolna, przedstawiciele mediów.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryfinie, pedagodzy szkolni, wychowawcy, PCPR w Gryfinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, ośrodki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim, Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie.	Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych, liczba dzieci objęta poradnictwem, liczba osób dorosłych objęta poradnictwem, liczba spotkań edukacyjnych i profilaktycznych, liczba publikacji zamieszczonych na stronach internetowych oraz w prasie lokalnej.
2.	Prowadzenie zajęć wychowawczych i zajęć informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.			
3.	Opracowanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół.			

4.	Publikacje informacji dotyczących przemocy na stronach internetowych (m.in. PCPR w Gryfinie, Starostwa Powiatowego w Gryfinie).			
5.	Udział mediów lokalnych w konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Zamieszczanie informacji w prasie lokalnej.			

Cel III Wychodzenie z sytuacji przemocy- zapobieganie stosowaniu przemocy domowej.

Zadanie 1: Realizacja zadań własnych i zleconych przez administrację rządową mających na celu zapobieganie stosowaniu przemocy domowej.

L.p.	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Współpraca w zakresie kierowania osób do specjalistycznych ośrodków wsparcia, ośrodków interwencji kryzysowej.	Osoby dotknięte przemocą oraz sprawcy przemocy.	PCPR w Gryfinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, ośrodki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie, Policja, jednostki wymiaru sprawiedliwości	Liczba osób, którym udzielono pomocy, Liczba sprawców skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego, Liczba sprawców skierowanych do
2.	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.			

3.	Realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.		powiatu gryfińskiego Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem.	programu psychologiczno-terapeutycznego.
4.	Monitoring osób stosujących przemoc domową po zakończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego / psychologiczno-terapeutycznego.			
5.	Monitorowanie zjawiska przemocy w powiecie gryfińskim.			

Cel IV Wsparcie osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności ich działań.

Zadanie 1: Oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio przemocą domową.

L.p.	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Szkolenie osób zajmujących się zjawiskiem przemocy.	Osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio przemocą domową.	PCPR w Gryfinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, ośrodki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie, Policja, jednostki wymiaru sprawiedliwości powiatu gryfińskiego	Ilość szkoleń podejmujących tematykę przemocy domowej, ilość osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
2.	Działania ograniczające skutki wypalenia zawodowego osób zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej.			
3.	Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej i innymi			

	instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.		Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Prześpiństwem.	
--	---	--	---	--

Cel V Ewidencjonowanie instytucji i podmiotów świadczących pomoc dla osób doznających przemocy domowej oraz realizujących oferty dla osób stosujących przemoc domową.

Zadanie 1: Uzyskanie wiedzy na temat instytucji i podmiotów świadczących pomoc dla osób doznających przemocy domowej oraz realizujących oferty dla osób stosujących przemoc domową.

L.p.	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Coroczne aktualizowanie Powiatowego Informatora dla Osób Doznających Przemocy Domowej na stronie PCPR.	Osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio przemocą domową, osoby dotknięte przemocą oraz świadkowie przemocy.	PCPR w Gryfinie.	Zaktualizowany Powiatowy Informator dla Osób Doznających Przemocy Domowej na stronie PCPR.

Zagrożenia w realizacji działań w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025

- Negatywne wzorce zachowań społecznych (mity, stereotypy),
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,
- opór w zintegrowaniu działań różnych instytucji,
- alkoholizm i narkomania (problemy alkoholowe i uzależnień od środków psychoaktywnych),
- problemy ekonomiczne rodzin,
- brak umiejętności rozwiązywania konfliktów,

- brak świadomości dotyczącej możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji,
- ograniczony dostęp do specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych, szczególnie w środowiskach wiejskich,
- brak motywacji ekonomicznej dla osób pracujących w infrastrukturze pomocowej zajmującej się przeciwdziałaniem przemoc domowej,
- brak wiary w skuteczność nowych rozwiązań,
- negatywne skutki izolacji związane z występowaniem epidemii, klęsk żywiołowych.

Czas realizacji działań zawartych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim będzie realizowany w latach 2021-2025.

Źródła finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025

- Środki powiatu gryfińskiego,
- środki samorządów miast i gmin powiatu gryfińskiego,
- środki z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł w tym środki unijne.

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2018 r.

Tabela 2. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2018 r.

Tabela 3 . Przemoc w powiecie gryfińskim w 2019 r.

Tabela 4. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w 2019 r.

Tabela 5. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2018 r.

Tabela 6. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej. w 2018 r.

Tabela 7. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2019 r.

Tabela 8. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w 2019 r.

Tabela 9. Zestawienie przedstawiające liczbę osób na przestrzeni lat, tj. 2018 – 2019 r. wobec których użyto przemocy

Tabela 10. Profesjonalna pomoc psychologa w OIK

Tabela 11. Profesjonalna pomoc prawnika w OIK

Tabela 12. „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową” zrealizowany w latach 2018 r, do 2019 r.

Tabela 13. Zestawienie przedstawiające liczbę osób w okresie od stycznia 2020 r. do sierpnia 2020 r. wobec których użyto przemocy

Tabela 14. „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową” edycja zrealizowana w okresie 01.06.2020 r- 18.08.2020 r.

Tabela 15. „Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową” realizowany w okresie sierpień- październik 2020 r.

Tabela 16. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Tabela 17. Przemoc w powiecie gryfińskim przedstawiona przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Tabela 18 . Przemoc w powiecie gryfińskim w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Tabela 19. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 KK w okresie styczeń-wrzesień 2020 r.

Wykres 1. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2013 r. i 2018 r.

Wykres 2. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2014 r. i 2019 r.

Wykres 3. Zestawienie 2013 r. i 2018 r.

Wykres 4. Zestawienie 2014 r. i 2019 r.

Bibliografia

Durka W., Thurow R., Kowalewski M., Kobiety wiejskie wobec przemocy w rodzinie, Szczecin 2019.

Helios J., Jedlecka W., Współczesne oblicza przemocy zagadnienia wybrane, Wrocław 2017.

Maczyński Paweł. Realizacja procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie w czasie epidemii. System Informacji Prawnej LEX.

Spurek S., Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie komentarz, Warszawa 2019.

Właźlak K., Programy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, System Informacji Prawnej LEX.

Załącznik nr 1. Ramowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim

Wprowadzenie

Oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie stanowią integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej i powinny uzupełniać różne formy interwencji podejmowanych wobec sprawców.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami opracowano Ramowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim.

Realizatorem niniejszego Programu w Powiecie Gryfińskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Miejszem wykonywania zadania jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, ul. Łużycka 91.

Podstawy prawne

Działania ujęte w niniejszym Ramowym Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim zostały sformułowane na podstawie następujących aktów normatywnych:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. 2023 poz. 1163),
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. poz. 1232);
- Zalecenia Wojewody Zachodniopomorskiego do realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w województwie zachodniopomorskim z dnia 9 grudnia 2021 r.;

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025.

Cele Programu

Ramowy Program został skonstruowany tak, by możliwe było osiągnięcie celów określonych w §2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. 2023 poz. 1163) tj.

1. zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
2. powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
3. rozwijanie umiejętności samokontroli i współzycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
4. zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
5. wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
6. poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
7. kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
8. uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
9. uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Głównym celem programu jest zmiana zachowań behawioralnych (przemocowych) osób stosujących przemoc na zachowania nieprzemocowe w stosunku do najbliższych, rodziny oraz zmiana w sferze poznawczej (obszar myśli, przekonań, sądów, wierzeń) oraz zmniejszenie ryzyka powrotu do zachowań agresywnych.

Cele szczegółowe programu:

- Nabycie i podniesienie poziomu wiedzy osoby stosującej przemoc domową na temat rodzajów przemocy i skutków jej stosowania.

- Radzenie sobie z emocjami bez użycia przemocy wobec bliskich.
- Nabycie umiejętności pracy w grupie oraz umiejętności współpracy z drugim człowiekiem.
- Rozpoznanie swoich zasobów jako narzędzia służącego do rozwiązywania problemów dotyczących przemocy.

Kwalifikacje osób prowadzących Program

Na podstawie §6 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. 2023 poz. 1163) program prowadzony jest przez osoby posiadające poniższe kwalifikacje:

1. wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
2. tytuł zawodowy magistra na kierunku: a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
3. będące terapeutami lub psychoterapeutami;
4. posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
5. posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

Osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają wymogów dotyczących kwalifikacji, o których mowa w § 6, mogą prowadzić programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową do czasu uzupełnienia tych kwalifikacji, jednak nie dłużej niż przez okres 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

Reguły uczestnictwa w Programie

Uczestników do udziału w Programie mogą kierować w szczególności: ośrodki pomocy społecznej i zespoły interdyscyplinarne z terenu powiatu gryfińskiego, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie, Sąd Rejonowy w Gryfinie, Prokuratura Rejonowa w Gryfinie, Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie.

Uczestnik, który zgłosi się do udziału w Programie otrzymuje zaświadczenie o zgłoszeniu się do udziału w Programie korekcyjno-edukacyjnym zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164).

Adresatami zajęć są:

- osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej;
- osoby stosujące przemoc domową, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia, w ramach uzupełnienia podstawowej terapii;
- osoby, które same zgłoszą się do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Reguły uczestnictwa zawarte są w formie dokumentu, poprzedzone częścią informacyjno-rozpoznawczą. Każdy z przystępujących do zajęć podpisuje oświadczenia, gdzie zobowiązuje się do:

- systematycznej obecności na zajęciach,
- bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi oraz natychmiastowego zgłaszania takich faktów osobom prowadzącym w celu omówienia i podjęcia działań zapobiegających dalszym tego typu zachowaniom,

- powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych.

Jeżeli u osoby rozpoznano uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, taką osobę kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

Istotnym wyznacznikiem do dalszej pracy jest okoliczność uznania przez sprawcę faktu stosowania przemocy domowej. Nie zawsze jednak powinien to być warunek bezwzględny.

Formy i metody pracy

Program składa się z części: korekcyjnej i edukacyjnej prowadzonych jako sesje indywidualne i grupowe. Łączny czas zajęć to 60 godzin. Przerwy między kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Grupy powinny liczyć pomiędzy 5 a 15 uczestników. Grupy w programach mają charakter zamknięty. Niemniej zasada dołączania kolejnych uczestników powinna obowiązywać do drugiego, trzeciego spotkania. W kolejnych spotkaniach nie należy wprowadzać nowych uczestników. Grupa może mieć charakter koedukacyjny, co jest korzystne ze względu na możliwość poznawania podczas pracy perspektywy innej płci.

Sesje indywidualne:

Uczestnik zapoznaje się z celami i przebiegiem programu. Prowadzący zaznajamia się z sytuacją rodzinną i prawną przystępującego do programu. Uczestnik podpisuje zgodę na aktywne uczestnictwo w sesjach grupowych oraz podpisuje oświadczenia.

Blok edukacyjny- konspekt:

- Przemoc rozumiana jako działanie intencjonalne, a jej dokonanie jako akt świadomego wyboru.
- Rodzaje, formy i dynamika przemocy.
- Definicja przemocy.
- Ujawnianie negatywnych norm i wzorców kulturowych, które wspierają postawy dominacji, władzy i kontroli nad słabszym członkiem rodziny.

- Stereotypy na temat roli mężczyzny i kobiety.
- Analiza rodzajów przemocy i adekwatnie do nich pozytywne zachowanie, które powinien wprowadzić uczestnik np. przemoc seksualna- poszanowanie seksualności kobiety/mężczyzny; groźby i wymuszania- negocjowanie i sprawiedliwość.

Blok edukacyjny będzie prowadzony metodą aktywną poprzez odwoływanie się do własnych doświadczeń uczestników oraz otwarte dyskusje.

Blok korekcyjny- konspekt:

- Trening umiejętności prospołecznych.
- Trening zastępowania agresji.
- Nauka konstruktywnego rozwiązywania sporów.
- Nauka nowych zachowań, będących alternatywą dla zachowań agresywnych.

Blok wsparcia- konspekt:

- Sposób rozpoznawania swoich potrzeb, uczuć i emocji.
- Jak można inaczej funkcjonować w rodzinie- jak poradzić sobie w obowiązkach rodzica, małżonka, partnera.

Zakończenie Programu

Uczestnik ukończy program, gdy weźmie udział w minimum 70% spotkań oraz osiągnie cele tj.:

- Powstrzyma się przed dalszym stosowaniem przemocy.
- Nabył umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie.
- Wykształcił umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie.
- Uzna swoją odpowiedzialność za stosowanie przemocy.
- Zdobędzie i poszerzy wiedzę na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.
- Nabędzie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.
- Uzyska informację o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Po ukończeniu zajęć, uczestnik otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu Programu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164).

Monitoring

Realizator rozpoczyna monitoring zachowania uczestników już w trakcie trwania programu. Podczas przebiegu zajęć zaprasza się osoby dotknięte przemocą ze strony uczestnika i udziela się informacji o możliwości uzyskania wsparcia, poradnictwa. Kontakt z osobami pokrzywdzonymi odbywa się przy przestrzeganiu bezpieczeństwa tych osób tj. spotkania odbywają się w innym dniu niż zajęcia korekcyjno-edukacyjne. Forma kontaktu jest dopasowywana do osób dotkniętych przemocą tj. kontakt osobisty w siedzibie PCPR, bądź kontakt telefoniczny.

Realizator do 3 miesięcy po ukończeniu spotkań kontaktuje się z podmiotami, które kierowały sprawców.

Monitoring może trwać do 3 lat, intensywność działań monitorujących zależne jest od realizatora.

Finansowanie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Środki na realizację powyższego zadania zapewnia budżet Państwa.

Załącznik nr 2. Ramowy Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami opracowano Ramowy Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim.

Realizatorem niniejszego Programu w Powiecie Gryfińskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Miejszem wykonywania zadania jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, ul. Łużycka 91.

Podstawy prawne

Działania ujęte w niniejszym Ramowym Programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Gryfińskim zostały sformułowane na podstawie następujących aktów normatywnych:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166),
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. poz. 1232);
- Zalecenia Wojewody Zachodniopomorskiego do realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w województwie zachodniopomorskim z dnia 9 grudnia 2021 r.;
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Gryfińskim w latach 2021-2025.

Cele Programu

Ramowy Program został skonstruowany tak, by możliwe było osiągnięcie celów określonych w §1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166) tj.

1. wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
2. zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
3. nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
4. nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
5. poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
6. nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
7. rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
8. pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
9. diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
10. wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Głównym celem programu jest zmiana zachowań behawioralnych (przemocowych) osób stosujących przemoc na zachowania nieprzemocowe w stosunku do najbliższych, rodziny oraz zmiana w sferze poznawczej (obszar myśli, przekonań, sądów, wierzeń) oraz zmniejszenie ryzyka powrotu do zachowań agresywnych.

Kwalifikacje osób prowadzących Program

Na podstawie §5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166) program prowadzony jest przez osoby posiadające poniższe kwalifikacje:

1. wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
2. posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
3. będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby, o których mowa powyżej, są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Reguły uczestnictwa w Programie

Uczestnikami programu psychologiczno-terapeutycznego są osoby, które uczestniczyły i ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.

Uczestników do udziału w Programie mogą kierować w szczególności: ośrodki pomocy społecznej i zespoły interdyscyplinarne z terenu powiatu gryfińskiego, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Gryfinie, Sąd Rejonowy w Gryfinie, Prokuratura Rejonowa w Gryfinie, Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie.

Uczestnik, który zgłosi się do udziału w Programie otrzymuje zaświadczenie o zgłoszeniu się do udziału w Programie psychologiczno-terapeutycznym zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących

przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164).

Adresatami zajęć są:

- osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej;
- osoby stosujące przemoc domową, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia, w ramach uzupełnienia podstawowej terapii;
- osoby, które same zgłoszą się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym.

Reguły uczestnictwa zawarte są w formie dokumentu, poprzedzone częścią informacyjno-rozpoznawczą. Każdy z przystępujących do zajęć podpisuje oświadczenia, gdzie zobowiązuje się do:

- systematycznej obecności na zajęciach,
- bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi oraz natychmiastowego zgłaszania takich faktów osobom prowadzącym w celu omówienia i podjęcia działań zapobiegających dalszym tego typu zachowaniom,
- powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych.

W programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

Formy i metody pracy

Program składa się z części: psychologicznej i terapeutycznej prowadzonych jako sesje indywidualne i grupowe. Łączny czas zajęć to 60 godzin. Przerwy między kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Grupy powinny liczyć pomiędzy 5 a 15 uczestników. Grupy w programach mają charakter zamknięty. Niemniej zasada dołączania kolejnych uczestników powinna obowiązywać do drugiego, trzeciego spotkania. W kolejnych spotkaniach nie należy wprowadzać nowych uczestników. Grupa może mieć charakter koedukacyjny, co jest korzystne ze względu na możliwość poznawania podczas pracy perspektywy innej płci.

Sesje indywidualne:

Uczestnik zapoznaje się z celami i przebiegiem programu. Prowadzący zaznajamia się z sytuacją rodzinną i prawną przystępującego do programu. Uczestnik podpisuje zgodę na aktywne uczestnictwo w sesjach grupowych oraz podpisuje oświadczenia.

Blok psychologiczny- konspekt:

- Pogłębienie wiedzy o sobie, podtrzymanie pozytywnych zmian, które zaszły po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.
- Sposoby radzenia sobie ze stresem.
- Ćwiczenia dot. asertywności, umiejętności prawidłowej komunikacji, sposoby radzenia sobie ze stresem i problemami.
- Identyfikacja swoich potrzeb, praca na zasobach.

Blok terapeutyczny- konspekt:

- Uczestnicy skupiają się nad swoimi sprawami.
- Sposoby rozpoznawania swoich potrzeb.
- Wskazanie jak uczestnicy mogą inaczej funkcjonować w środowisku rodzinnym.
- Jak radzić sobie z emocjami i uczuciami.

Konstruktywne wsparcie uczestników, realne rozwiązania na przyszłość.

Zakończenie Programu

Uczestnik ukończy program, gdy weźmie udział w minimum 70% spotkań oraz osiągnie cele tj.:

- Powstrzyma się przed dalszym stosowaniem przemocy,
- Nabył umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- Wykształcił umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- Uzna swoją odpowiedzialność za stosowanie przemocy,
- Zdobędzie i poszerzy wiedzę na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- Nabędzie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- Uzyska informację o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Po ukończeniu zajęć, uczestnik otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu Programu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164).

Monitoring

Realizator rozpoczyna monitoring zachowania uczestników już w trakcie trwania programu. Podczas przebiegu zajęć zaprasza się osoby dotknięte przemocą ze strony uczestnika i udziela się informacji o możliwości uzyskania wsparcia, poradnictwa. Kontakt z osobami pokrzywdzonymi odbywa się przy przestrzeganiu bezpieczeństwa tych osób tj. spotkania odbywają się w innym dniu niż zajęcia korekcyjno-edukacyjne. Forma kontaktu jest dopasowywana do osób dotkniętych przemocą tj. kontakt osobisty w siedzibie PCPR, bądź kontakt telefoniczny.

Realizator do 3 miesięcy po ukończeniu spotkań kontaktuje się z podmiotami, które kierowały sprawców.

Monitoring może trwać do 3 lat, intensywność działań monitorujących zależne jest od realizatora.

Finansowanie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Środki na realizację powyższego zadania zapewnia budżet Państwa.

Uzasadnienie

Zgodnie z dokonanymi zmianami w systemie przeciwdziałania przemocy domowej, uregulowanymi w ustawie z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) wprowadzono zmiany definicyjne oraz nowe brzmienie przedmiotu ustawy- przeciwdziałanie przemocy domowej.

O konieczności wprowadzenia zmian informuje również pismo Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 października 2023 r. o sygn. WZPS-5.9421.2.2023.AJ, które wskazuje, iż jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do wprowadzenia koniecznych zmian w celu dostosowania dokumentu do aktualnego stanu prawnego bez względu na perspektywę czasową, na którą je uchwalono.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
mgr Bożena Stawiarska